QORTI ĊIVILI PRIM'AWLA
(Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali)

ONOR. IMĦALLEF TONI ABELA LL.D.

Seduta ta' nhar it-Tnejn 16 ta' Diċembru 2024

Numru

Rikors Numru 561/2022

Ledjon Brakaj
vs
Avukat tal-Istat
Avukat Generali

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ta' Ledjon Brakaj (ir-rikorrent) tal-20 ta' Ottubru 2022 li permezz tiegħu ppremetta u talab is-segwenti:

1. Illi r-rikorrenti gie mressaq taht arrest quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti Rimandanti, u dan sabiex il-Qorti tiddeciedi jekk huwa ghandux jintbghat il-Grecja sabiex jigi processat ghar-reat ta' omicidju volontarju, serq aggravat segwit bi vjolenza u hruq b'periklu ghall-hajja, liema reati allegatament sehhew lura fis-sena 2017;

2. Illi fil-mori tal-proceduri quddiem l-Qorti Rimandati, r-rikorrenti talab lil istess Qorti sabiex issir talba lil Awtorita Griegi, sabiex jipprovduha bil-garanziji necessarji li r-rikorrenti mhux se jigi soggett ghal *inhuman*

u *degrading treatment* fil-habs jew habsijiet fejn huwa ser ikun qed jinzamm fl-eventwalita ta' sejbien ta' htija;

3. Illi din it-talba saret, in vista tal-fatt, illi minn ricerka estensiva illi r-rikorrenti ghamel u liema huwa pprezenta quddiem il-Qorti Rimandanti, irrizulta b'mod car illi certi habsijiet Griegi ma jirispettawx id-drittijiet fundamentali tal-bniedem b'mod totali, u filfatt fost fatturi ohra jirrizulta over crowding fic-celel tal-habs u abbuz ta' awtorita da parti tal-Pulizija.

4. Illi minkejja dan, dawn il-garanziji qatt ma waslu pero l-Qorti Rimandanti xorta procediet bid-decizjoni taghha;

5. Illi r-rikorrenti, ssoleva wkoll lanjanza kostituzzjonali in kwantu ghal-procedura adoperata mill-espert nominat mill-Qorti Rimandanti, Joseph Mallia fejn l-istess espert gie mitlub jaghmel *comparison* bejn l-impronti digitali, mibghuta mill-Grecja flimkien mal-mandat t̓arrest Ewropew u l-impronti digitali tar-rikorrenti. Dan il-punt huwa intrinsikament marbut mal-kwistjoni tal-identita tieghu, u dan stante illi l-Qorti ddecidiet illi l-persuna rikjesta hija l-istess persuna li ghandha quddiemha, anke a bazi tal-fatt illi fil-fehma tal-espert kien hemm *positive match*. Jigi spjegat illi l-appellant, permezz tas-sottomisjonijiet verbali tieghu waqt is-seduti quddiem il-Qorti, u kif ukoll permezz ta' rikors intavolat minnu fil-5 ta' Settembru, 2022, talab li r-relazzjoni tal-espert Joseph Mallia, tigi sfilzata, u dan flimkien ma kwalunkwe referenza ghaliha; izda pero, permezz tad-Digriet datat s-6 ta' Settembru, 2022 l-Qorti Rimandanti cahdet din l-eccezzjoni u tenniet illi minkejja l-fatt illi l-punti sollevati mid-difiza jisthoqqilhom '*approfondiment*', tenniet illi *'dan kellu jsir fil-forum appozitu w certament mhux quddiem Qorti Rimandanti li, wara li tiddeciedi dwar l-identita tal-persuna migjuba quddiema fuq bazi ta' probabbilita, ghandha l-funzjoni limitata ghad-decizjonijiet li trid tiehu kif kontemplat bir-regolamenti 12 u 13 tal-Ordni'*.

6. Illi l-Onorabbli Qorti tal-Magistrati bhala Qorti Rimandanti, permezz ta' Digriet datat is-6 ta' Settembru 2022, kif ukoll permezz ta' diversi osservazzjonijet maghmula minnha matul s-smigh tal-proceduri u kif ukoll permezz tad-Decizjoni moghtija minnha fid-9 ta' Settembru 2022, ghamlietha cara illi hija ma kenitx qed tqis li kellha l-obbligu li tara li jigu segwiti r-rekwiziti procedurali kemm fit-tehid tal-*fingerprints* u wkoll f'dak li jikkoncerna d-drittijiet fundamentali tal-bniedem waqt iz-zammu tieghu fil-habs il-Grecja, ghaliex dan kien jispetta lil qrati ta' gurisdizzjoni ohra;

7. Illi konsegwentement, r-rikorrenti intavola appell mid-decizjoni tal-Qorti Rimandanti, u permezz ta' sentenza datata s-sbatax (17) ta' Ottubru, 2022, il-Qorti tal-Appelli Kriminali, cahdet l-appell tar-rikorrenti u kkonfermat is-sentenza tal-Qorti Rimandanti, filwaqt li addottat l-istess ragunament taghha u *cioe* illi l-lanjanzi sollevati mir-rikorrenti jistghu biss jigu sollevati quddiem il-Qorti ta' Gurisdizzjoni Kostituzzjonali, stante illi fil-fehma taghha 'idejha jinsabu marbuta

stante li kif gie ritenut din il-Qorti m'ghandhiex kompitu li tiddeciedi f'dan ir-rigward. *L-obbligu mpost fuq il-Qorti Kriminali bl-Artikolu 16 tal-Att dwar 1-Estradizzjoni, rez applikabbli ghall-dawn il-proceduri bis-sahha tar-Regolament 25 tal-Legislazzjoni Sussidjarja 276.05, kien ikun inutli, peress illi kieku kellhom dik is-setgha dak l-iskrutinju kienu jaghmluh huma stess u ma kienx ikun hemm il-htiega li jinfurmaw lill-persuna rikjesta bid-dritt taghha li tottjeni rimedji ulterjuri quddiem qrati ta' gurisdizzoni kostituzzjonali.*

A. <u>Id-Dritt tar-Rikorrenti ghal-smiegh xieraq</u>

1. Illi r-rikorrent umilment jemmen li l-fatt illi l-Qorti ta' Gurisdizzjoni Kriminali ma dahlitx f'dawn il-materji, u minflok insistiet li dawn ghandhom jigu trattati minn Qorti ta' Gurisdizzjoni Kostituzzjonali, huwa legalment skorrett u konsegwentement iledi d-drittijiet fundamentali tieghu ghal smiegh xieraq. Illi tali attitudni li kella tigi adottata twassal ghal kollass totali tar-*rule of law*, fejn jithallew isiru ksur ta dritt fundamcntali bis-suppost pretest li dik l-qorti mhix ta' gurisdizzjoni kostituzzjonali;

2. Illi f'kull sistema bbazata fuq r-*Rule of Law* l-funzjoni primarja tal-qrati hija li jassiguraw li MA JSIRX ksur ta' ligijiet inkluz kemm dawk dwar drittijiet fundamentali tal-bniedem u kif ukoll dawk ta' natura procedurali, u ma jfissirx li ghax jezistu sezzjonijiet tal-qrati dedikati ghad-determinazzjoni ta' ksur ta' drittijiet kostituzzjonali, allura qrati ohra ghandhom ihallu ksur isehh sabiex imbaghad tkun qorti ohra li tiddikjara u taghti rimedju ghal dak il-ksur. Illi filfatt, r-rwol principali tal-Qrati huwa li ksur ma jsehhx u mhux li thalli ksur isehh sabiex umbghad tirrimedjah Qorti ohra. Illi kieku kien hekk, dan ikun l-ikbar travestija tal-gustizzja fejn qorti thalli ksur isehh quddiemha sempliciment ghax mhux l-qorti ta' gurisdizzjoni kostituzzjonali.

3. Kif intqal fis-sentenza <u>Avotins v. Latvia</u> deciza mill-Qorti Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem nhar it-23 ta' Mejju 2016, (application no. 17502/07, para. 116.) Qorti li qed tapplika 1-ligi tal-Unjoni Fwropeja xorta wahda trid tindaga fuq id-drittijiet fundamentali tal-bniedem: *'In this spirit, where the courts of a State which is a Contracting Party to the Convention and a member State of the European Union are called upon to apply a mutual-recognition mechanism established by EU law, they must give full effect to that mechanism where the protection of Convention rights cannot considered manifestly deficient.* ***However, if a serious and substantiated complaint is raised before them to the effect that the protection of a Convention right has been manifestly deficient and that this situation cannot be remedied by European Union law, they cannot refrain front examining that complaint on the sole ground that they are applying EU law***.'

4. Jigi rilevat illi ghalhekk filwaqt li l-koperazzjoni bejn l-Istati Membri tibqa' wahda importanti, il-Qorti tad-Drittijiet tal-Bniedem esprimiet it-

thassib taghha dwar il-fatt illi mekanizmi ta' rikonoxximent reciproku taht il-ligi tal-Unjoni Ewropeja ma jistghux jigu applikati b'mod mekkaniku u awtomatiku;

5. Illi jigi ribadit illi rikonoxximcnt reciproku bejn il-pajjizi m'ghandux ikun wiehed awtomatiku u bbazat fuq *blind trust*. Tant hu hekk illi meta fis-sentenza moghtija tal-kawzi maqghuda C-404/15 and C-659/15 PPU mill-Qorti tal-Gustizzja tal-Unjoni Ewropeja li kellha bhala suggett talbiet ghal decizjoni skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (qorti regjonali superjuri ta' Bremen, il-Germanja), fil-proceduri dwar l-ezekuzzjoni tal-mandati ta' arrest Ewropej il-Qorti sahqet hekk: *It follows from all the foregoing that the answer to the questions referred is that Article 1(3), Article 5 and Article 6(1) of the Framework Decision must be interpreted as meaning that where there is objective, reliable, specific and properly updated evidence with respect to detention conditions in the issuing Member State that demonstrates that there are deficiencies, which may be systemic or generalised, or which may affect certain groups of people, or which may affect certain places of detention, the executing judicial authority must determine, specifically and precisely, whether there are substantial grounds to believe that the individual concerned by a European arrest warrant, issued for the purposes of conducting a criminal prosecution or executing a custodial sentence, will be exposed, because of the conditions for his detention in the issuing Member State, to a real risk of inhumnn or degrading treatment, within the meaning of Article 4 of the Charter, in the event of his surrender to that Member State. To that end, the executing judicial authority must request that supplementary information be provided by the issuing judicial authority, which, after seeking, if necessary, the assistance of the central authority or one of the central authorities of the issuing Member State, under Article 7 of the Framework Decision, must send that information within the time limit specified in the request. The executing judicial authority must postpone its decision on the surrender of the individual concerned until it obtains the supplementary information that allows it to discount the existence of such a risk . If the existence of that risk cannot be discounted within u reasonable time, the executing judicial authority must decide whether the surrender procedure should be brought to an end*. Jigi rilevat illi ghalhekk il-principju ta' fiducja reciproka ossia mutual trust jaf ikun abbundament f'kazijiet eccezzjonali. Kif jghid il-gurista Koen Lenaerts: 'In this judgment, the CJEU ruled that the mutual trust principle may be – in principle- reviewable both when executing the Warrant for prosecution or custodial sentence purposes and, as a result, an execution of an EAW may be postponed/abandoned in an exceptional case **— thus recognising that the «mutual trust (in the EU) must not be confused with blind trust**».

6. Tant dan r-ragunament ikun travestija illi per ezempju l-procedura kollha penali quddiem il-qorti tal-magistrati hija manifestazzjoni kemm

tad-dritt ghal smigh xieraq u ta' osservazzjoni rigoruza tal-procedura, liema l-Qorti tal-Magistrati tinfurzahom kontinwament minkejja li m' ghandiex gurisdizzjoni ta' natura kostituzzjonali;

7. Illi r-rule of law tezigi li d-drittijiet ma jinkisrux in the first place, u li r-regoli procedurali jigu osservati, u fil-fatt isir kull sforz biex ma jinkisrux, aktar milli sempliciment thalli ksur isehh u umbghad jigi rimedjat minn Qorti ohra;

8. Illi wiehed isaqsi per ezempju liema qorti tara li qed jinkisru d-drittijiet kostituzzjonali tal-akkuzat ghax ezempju ma jkunx assistit minn avukat u thalli dak il-ksur isehh quddiemha mbaghad jekk jidhirlu l-akkuzat imur fil-kostituzzjonal? Kjarament mhux biss dan r-ragunament ma jaghmilx sens izda ma jigrix fil-prattika ghaliex KULL QORTI li tara li jista jinkiser dritt fundamentali taghmel dak kollu possibbli biex dak il-ksur ma jsehhx;

9. <u>Illi r-rimediu kostituzzjonali huwa biss rimedju eccezzjonali u ma jfissirx li ghax jista jezisti rimedju kostituzzjonal, allura qorti ghandha thalli ksur isehh:</u>

10. Hija l-funzjoni ta' kull qorti ta' gustizzja kriminali li tara li ma jsehhx ksur ta' drittijiet fundamentali u tar-regoli procedurali quddiemha;

11. Illi l-Avviz Legali 276.05 filwaqt li ligi specjali ma joperax f'*vacuum* u ma jista' qatt jissospendi l-applikabilita tal-principji procedurali kollha salvagwardji tal-procedura penali;

12. Illi l-funzjoni u l-priorita ta kull qorti hi li tassigura li ksur ta' drittijiet fundamentali u dawk procedurali MA JSEHHX, u jkun biss fil-kaz estrem li xorta jsehh ksur, li wiehed ikun KOSTRETT jirrikorri ghal qorti kostituzzjonali;

13. Illi r-rimedju kostituzzjonali eventwali mhux pretest biex qorti ta' gurisdizzjoni kriminali taghlaq ghajneja ghal ksur ta' drittijiet li jsehh quddiema. Kieku kien hekk jwassal ghal kollass tas-sistema ta' gustizzja penali;

14. Illi wiehed jistaqsi liema qorti se tibghat jew tissentenzja persuna biex tinzamm f'facilita jew istituzjoni fejn taf li jista jigi torturat sempliciment ghax jekk irid jista jmur quddiem il-qorti kostituzzjonali?

15. Illi kif gie rilevat fil-kawza Mehmet Zeki Celebi v. Turkey (S 51) deciza millQorti Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem: 'In each case, the Court's primary concern is to evaluate the overall fairness of the criminal proceedings. Compliance with the requirements of a fair trial must be examined in each case having regard to the development of the proceedings as a whole, and not on the basis of an isolated consideration of one particular aspect or one particular incident.

However, it cannot be excluded that a specific factor may be so decisive as to enable the fairness of the trial to be assessed at an earlier stage in the proceedings (ibid., § 250). In this connection, where a procedural defect has been identified, it falls to the domestic courts in the first place to carry out the assessment as to whether that procedural shortcoming has been remedied in the course of the ensuing proceedings, the lack of an assessment to that effect in itself being prima facie incompatible with the requirements of a fair trial according to Article 6 of the Convention.'

Xi ezempji mill-Qorti ta' Strasburgu:

ECHR Bivolaru and Moldovan v. France - 40324/16 and 12623/17 (25/3/2021)

Accordingly, the executing judicial auhority had had a sufficiently solid factual basis, deriving in particular from the Court's case-law, to establish the existence of a real risk to the applicant of being exposed to inhuman or degrading treatment on account of his conditions of detention in Romania, thus could not simply defer to the statements made by the Romanian authorities. The protection of fundamental rights had therefore been manifestly deficient, such that the presumption of equivalent protection was rebutted.

Secondly, the full potential of the mechanism provided for by EU law for supervising observance of fundamental rights, which the Court had recognised as affording equivalent human rights protection to that provided by the Convention, had to have been deployed.
The Court imposed an obligation on the national authorities to assess in concrete terms whether there was a real and individualised risk that the person concerned would be subjected to treatment contrary to Article 3 in the issuing State on account of his or her conditions of detention.

Sentenza tal-Qorti tal-Gustizzja tal-25 ta' Lulju 2018 (talba ghal decizjoni preliminari mill-Hanseatisches Oberlandesgericht fi Bremen - il-Germanja) dwar l-ezekuzzjoni ta' mandat ta' arrest Ewropew mahrug kontra ML Kaz Nru: C220/18 PPU;
59 ***Accordingly, where the judicial authority of the executing Member State is in possession of information showing there to be a real risk of inhuman or degrading treatment of individuals detained in the issuing Member State, measured against the standard of protection of fundamental rights guaranteed by EU law and, in particular, by Article 4 of the Charter, that judicial authority is bound to assess the existence of that risk when it is called upon to decide on the surrender to the authorities of the issuing Member State of the individual concerned by a European arrest warrant. The consequence of the execution of such a warrant must not be that that individual suffers inhuman or***

degrading treatment (judgment of 5 April 2016, Aranyosi and Căldăraru, C-404/15 and C-659/15 PPU, EU:C:198, paragraph 88).

77 In accordance with the case-law referred to in in paragraphs 61 to 66 of this judgment, the executing judicial authorities responsible for deciding on the surrender of a person who is the subject of a European arrest warrant must determine, specifically and precisely, whether, in the circumstances of a particular case, there is a real risk that the person will be subjected in the issuing Member State to inhuman or degrading treatment.

90 In the absence of minimum standards under EU law regarding detention conditions, it should be recalled that, as has already been held in the judgment of 5 April 2016, Aranyosi and Căldăraru (C-404/15 and C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, paragraph 90), Article 3 of the ECHR imposes on the authorities of the State in whose territory a person is being detained a positive obligation to satisfy themselves that a prisoner is detained in conditions which guarantee respect for his human dignity, that the manner and method of the execution of the measure do not subject him to distress or hardship of an intensity exceeding the unavoidable level of suffering inherent in detention and that, given the practical demands of imprisonment, his health and well-being are adequately secured (ECtHR, 25 April 2017, Rezmives and Others v. Romania, CE:ECHR:2017:0425JUD006146712,§72).

92 In view of the importance attaching to the space factor in the overall assessment of conditions of detention, a strong presumption of a violation of Article 3 of the ECHR arises when the personal space available to a detainee is below 3 m^2 in multi-occupancy accommodation (EhtCR, 20 October 2017, Muršić v. Croatia, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, § 124).

16. Illi ghalhekk il-Qorti ta' Gurisdizzjoni Kriminali, kemm dik Rimandanti u kemm dik tal-Appell, naqset li tapprofondixxi l-argumenti tad-difiza. L-argumenti ma gewx evalwati u ma nghatat ebda decizjoni dwarhom fil-mertu taghhom, taht il-pretest illi dak huwa kompitu ta' Qorti ohra, u cioe dak tal-Qorti Kostituzzjonali. Huwa risaput li Qrati ordinarji ghandhom obbligu jharsu d-drittijiet sanciti fil-Konvenzjoni Ewropea. Il-Qorti Kostituzzjonali (Emanuela Brincat vs. Avukat Generali) rrikonoxxiet tali manzjoni sovrastanti tal-Qrati Maltin:

> *"… il-funzjoni tal-Qorti hi li tapplika l-liġi kollha tal-pajjiż, inklużi l-garanziji għad-drittijiet fondamentali ddikjarati u protetti fil-Kostituzzjoni u fil-Konvenzjoni Ewropeja u dana preventivament qabel ma tavvera ruħha l-vjolazzjoni u anzi biex tippreveniha. Dan biex possibilment jiġi assigurat li dawn id-drittijiet ma jiġus ivvjolati*;"

Illi fil-fehma tal-appellant dan jikkostitwixxi lezjoni tad-dritt fundamentali tieghu ghal smiegh xieraq kif sancit fl-Artikolu 39

tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem;

B. Id-dritt fundamentali li ebda persuna ma jkun suggett ghal Trattament Inuman jew Degradanti u n-Nuqqas illi l-Stat Grieg li jforni lil iStat Malti bil-Garanziji Mehtiega:

1. Illi lanjanza ohra ventilata mir-rikorrent hija inkwantu l-Istat Grieg naqas milli jforni l-garanzija mehtiega li ser jigu mharsa d-drittijiet fondamentali tieghu, fost ohrajn, id-dritt fundamentali sancit fil-Artikolu 3 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 36 tal-Kostituzzjoni u dan minkejja l-fatt illi matul is-smiegh tal-proceduri quddiem il-Qorti Rimandanti, ir-rikorrenti sahaq illi l-Qorti ghandha tassikura ruhha illi dawn il-garanziji jaslu qabel ma l-Qorti tghaddi biex tiddeciedi jekk ir-rikorrenti kellux jigi estradat lejn il-Grecja jew le;

2. Illi dan peress illi huwa fatt indiskuss li l-Stat Grieg huwa persistenti fit-trattament inuman u degredanti li jaghti l-priguniera. Filfatt, kif indikat diga aktar 'il fuq, minn ricerka estensiva li ghamel ir-rikorrenti stess, l-Istat Grieg ma ghandux rispett totali ghad-drittijiet fundamentali tal-bniedem, fejn fil-habsijiet Griegi jirrizulta kemm *over crowding* qawwi ta' prigunieri fic-celel u kif ukoll abuzz ta' poter minn naha tal-Pulizija Ezekuttiva;

3. Illi minkejja li jezisti riskju kbir illi r-rikorrenti jista jigi suggett ghal trattament inuman u degradanti fil-habs fil-Grecja, u minkejja li dawn il-garanziji qatt ma waslu, l-Qorti Rimandanti xorta procediet bis-smiegh tal-proceduri;

4. Illi s-sentenzi tal-Qorti tal-Gustizzja Ewropea fir-rigward huma univoci. Il-Qorti tal-Gustizzja Ewropea tghid:

> *"The execution of a European arrest warrant must be deferred if there is a real risk of inhuman or degrading treatment because of the conditions of detention of the person concerned in the Member State where the warrant was issued."*

5. Illi real risk jehtieg jigi determinat permezz tal-*Aranyosi Test. L' Aranyosi Test* huwa maqsum fi tnejn. L-ewwel parti huwa ezami oggettiv u jehtieg jigi determinat b'dan il-mod (ibid):

> 89. *To that end, the executing judicial authority must, initially, rely on information that is objective, reliable, specific and properly updated on the detention conditions prevailing in the issuing Member State and that demonstrates that there are deficiencies, which may be systemic or generalised, or which may affect certain groups of people, or which may affect certain places of detention. That information may be obtained*

> *from, inter alia, judgments of international courts, such as judgments of the ECtHR, judgments of courts of the issuing Member State, and also decisions, reports and other documents produced by bodies of the Council of Europe or under the aegis of the UN.*
>
> 90. *In that regard, it follows from the case-law of the ECtHR that Article 3 ECHR imposes, on the authorities of the State on whose territory an individual is detained, positive obligation to ensure that any prisoner detained in conditions which guarantee respect for human dignity, that the way in which detention is enforced does not cause the individual concerned distress or hardship of an intensity exceeding the unavoidable level of suffering that is inherent in detention and that, having regard to the practical requirements of imprisonment, the health and well-being of the prisoner are adequately protected (see judgment of the ECHR in Torreggiani and Others v. Italy, Nos 43517/09, 46882/09, 55400/09, 57875/09, 61535/09, 35315/10, and 37818/10, of 8 Ianuary 2013, § 65).*
>
> 91. *Nonetheless, a finding that there is a real risk of inhuman or degrading treatment by virtue of general conditions of detention in the issuing Member State cannot lead, in itself, to the refusal to execute a European arrest warrant.*

6. It-tieni parti huwa wiehed suggettiv u jirrelata mal-kundizzjonijiet tal-inkarcerazzjoni tal-individwu partikolari, f'dan il-kaz, ir-rikorrent. Dan il-kwezit jigi determinat b'dan il-mod:

> *92 Whenever the existence of such risk is identified [real risk], it is then necessary that the executing judicial authority make a further assessment, specific and precise, of whether there are substantial grounds to believe that the individual concerned will be exposed to that risk because of the conditions for his detention envisaged in the issuing Member State.*

7. Tirrizulta evidenti ghalhekk li 1-lstat Malti huwa obbligat jitlob tali garanzija, specjalment meta *si tratta* talba ghal estradizzjoni minn stat bhal Grecja fejn jidher car li ma hemmx rispett totali ghad-drittijiet umani fil-habs;

<u>Ghaldaqstant, ir-rikorrent ghandu preokkupazzioni serja u gravi li l-estradizzjoni tieghu gewwa 1-Grecja u z-zamma tieghu fl-istess pajjiz ser twassal ghal lezjoni tad-dritt fundamentali tieghu fit-termini tal-</u>

Artikolu 3 tal-Konvenzjoni Ewropea u tal-Artikoli 36 tal-Kostituzzjoni ta' Malta;

C. Il-Procedura adoperata minn l-Espert inkwantu ghal *comparison* tal-*fingerprints*.

1. Illi fil-fehma tal-esponenti, u kif ser jigi spjegat f'aktar dettall hawn taht, l-procedura adoperata minn 1-espert fl-ezekuzzjoni tal-inkarigu lilu moghti f'dik li hija *comparison* tal-impronti digitali, mhux wahda *safe and satisfactory* u ghalhekk 1-Qorti ta' Gurisdizzjoni Kriminali ma kelliex tistrieh fuqha biex tasal ghal konkluzzjoni illi 1-persuna rikjesta u 1-persuna li hija ghandha quddiemha huma 1-istess persuna, punt kardinali fejn tidhol il-procedura ta' estradizzjoni.

2. Illi konsegwentement, jezisti ksur tad-drittijiet fundamentali tal-bniedem ghal smiegh xieraq kif sanciti fl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea u 1-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta;

3. Illi qabel xejn jigi spjegat illi b' Digriet tal-Qorti Rimandanti, datat it-23 t'Awwissu 2022, inhatar Joe Mallia bhala espert tal-impronti digitali, illi gie awtorizzat sabiex jirtira kopja tal-istess impronti digitali u l-marki tal-pali tal-idejn tar-rikorrenti u *cioe* d-dokumenti ezebiti fl-atti, quddiem il-Qorti Rimandanti u mmarkati bil-mod segwenti: FPX (kopja tal-formola tal-impronti digitali Griega) ta' Brakaj Bledar u kopja tal-formola tal-marki tal-pali tal-idejn (Griega) ta' Brakaj Bledar) u FPXI (mmarkat bhala kopja tal-formola tal-impronti digitali (Griega) ta' Hoxha Ashar u kopja tal-formola tal-marki tal-pali tal-idejn (Griega) ta' Hoxha Ashar) u kif ukoll id-dokumenti BLI (mmarkat bhala kopja tal-formola tal-impronti digitali ta' Brakaj Ledjon) u BL2 (mmarkat bhala kopja tal-formola tal-marki tal-pali tal-idejn ta' Brakaj Ledjon);

4. Illi fis-seduta tad-29 ta' Awwissu 2022, l-espert espleta l-inkarigu lilu moghti, irrelata bil-miktub, u b'hekk pprezenta r-rapport tieghu;

5. Illi meta wiehed jifli l-atti ta' quddiem il-Qorti Rimandanti jirrizulta illi ma jezisti xejn illi possibilment jitfa' dawl fuq kif ittiehdu dak li jirrizulta mid-dokumenti mmarkati bhala FPX u FPX 1 u *cioe* l-impronti digitali u l-marki tal-pali tal-idejn Griegi, meta ittiehdu, kif gew ppreservati, min hadhom, x' tip ta' salvagwardji ittiehdu, xi procedura giet ad operata, xi procedura specifika intuzzat u jekk hux b'metodu xjentifiku rikonnoxut, minn fejn gew elevati u x'kontaminazzjoni seta' kien hemm fost l-ohrajn u jekk skont kif jiddettaw ir-regoli tal-procedura fejn tidhol evidenza li ghandha tingieb quddiem il-Qorti;

6. Illi in oltre, jinghad illi mill-atti processwali lanqas ma jirrizulta kemm ilhom li gew elevati dawn il-*fingerprints*;

7. Illi di piu, jigi rilevat illi d-dokumenti ezebiti fir-rigward tal-impronti digitali mal-Mandat t'Arrest Ewropew huma bil-lingwa Griega u ma hemm l-ebda traduzzjoni taghhom fl-atti ghall-Malti jew ghall-Ingliz b'mod li la l-partijiet f'dawn il-proceduri u lanqas il-Qorti ma tista' tifhem il-kontenut;

8. Illi jigi rilevat ulterjorment illi f'pagna 24 tar-rapport tieghu, ezebit quddiem il-Qorti Rimandanti, l-espert ghamel referenza ghal dokument FBX **<u>liema dokument ma jezistix fl-atti</u>**. Fl-istess pagna 24 tar-Rapport, minkejja illi l-espert iqis illi "*jirrizulta illi l-marka tal-pala tal-id ix-xellugija ... hija nieqsa mill-punti karatteristici li jwasslu ghall-komparazzjoni defenittiva peress li ghanda bosta mill-partijiet neqsin, ohrajn imzelgin, b'eccess ta' linka u l-fotokopja li hija stampata fuqha hija ta' kwalita' fqira*" fl-istess rapport jikkonkludi, f'pagni 26 u 27 illi l-impronti digitali u dawk tal-pali tal-idejn huma pozittivament identici!;

9. Illi ghalhekk wiehed jistaqsi, kif jekk marka hija nieqsa mill-punti karatteristici minhabba diversi fatturi, xorta wahda jista' jinghad per konkluzjoni illi l-impronti digitali u tal-pali tal-idejn huma identici minghajr ebda rizerva jew eccezzjoni?

10. In oltre, f'pagna 3 u 4 tar-rapport, l-espert ikkonkluda illi l-impronti "Gew klasifikati permezz tal-Henry System". Illi jigi rrilevat illi l-Henry System hija sistema ta' klassifikazzjoni fejn il-marki tas-swaba' jigu ikklassifikati skont il-karatteristici taghhom b'sistema numerizzata sabiex jigu ikkumparati marki ta' swaba' differenti. Pero' din it-tip ta' sistema hija wahda **antika u rari tintuza' illum il-gurnata**: *'The Henry fingerprint classification system <u>is seldom used today</u>, but it may have been used to classify fingerprints in cases of unidentified persons in years past. Because it might still be encountered, familiarity with it is prudent'*.

11. Illi mhux talli s-sistema adoperata hija arkajika, talli wkoll ir-rapport tal-espert ma jindika bl-ebda mod kif sar l-ezami komparattiv u l-*modus operandi* u t-teknika uzata minnu sabiex l-espert wasal ghall-konkluzjonjiet illi wasal ghalihom;

12. Illi in fatti skont l-espert tal-forensika Amerikan John R. Vanderkolk, fil-ktieb Fingerprint Sourcebook jigi spjegat illi l-metodu ta' **<u>analizi, komparizzazzjoni, evalwazzjoni u verifikazzjoni maghruf ahjar bhala (ACE-V) huwa l-metodu stabbilit kif ezaminazzjoni ta' fingerprints issir</u>**. Huwa jghid: *'The examination method of analysis, comparison, evaluation, followed by verification (ACE-V) is the established method for perceiving detail in two prints and making decisions. A thorough understanding of the sufficiency threshold within the method is essential.* ***<u>Merely arriving at a predetermined, fixed mathematical quantity of some details of a friction ridge impression (i.e., point counting) is a simplistic and limited explanation for why two prints originated from the same unique and persistent source or originated from different unique and persistent sources.</u>***'

13. Illi jekk il-metodu operattiv kien limitat ghal **analizi vizwali** ma jistax jinghad illi dan huwa wiehed essenzzjalment korrett stante li m'huwiex bizzejjed illi espert fil-metodu ta' analizi mhuwiex bizzejjed li espert jghmel analizi biss fuq ghajnejh stante il-*human error* li tista' tqarraq u ma taghtix rizultat preciz;

14. Illi in fatti kulma jindika l-espert fir-rapport tieghu f'pagna 27, ezebit quddiem il-Qorti Rimandanti huwa illi "*qieghed jipprezenta faxxikolu fotografiku flimkien ma' rapport tekniku ta' kif wasal ghall-konkluzjonijiet tieghu*" u meta jigi biex jiddentifika 1-impronti jghid illi huma tal-ghamla "*whorl*", "*ulnar loop*", "*twinned loop*".

15. Illi kif jispjega l-espert tal-forensika sucitat, "*whorl*" u "*loop*" huma biss tabelli generici u hemm bzonn isir ezami iktar akkurat qabel ma wiehed jasal ghall-konkluzzjoni ta' jekk dawn l-impronti jaqblux jew le: '***Whorls, loops and arches, ending ridges, bifurcations, and dots are some of the generic labels used to generally describe the morphological structures of friction ridges and the details in prints. Examiners need to be attentive to the actual uniqueness of the features of the ridge and not allow the use of generalized descriptive labels to diminish the examiner's understanding of the actual value of the feature***. *If an examiner is looking for just ridge endings or bifurcations, the examiner might only see a ridge that ends or bifurcates. Conversely, if an examiner looks for the overall inherent morphology of the ridge, the shapes and dimensions of the ridge, where it starts, the path it takes, where it ends, the widths, the edges, the pore positions, and the morphology of the neighboring ridges, the examiner will become more perceptive of the details within the prints. Pattern formations in nature can never be completely described through the use of commonly labeled unique features [Grieve, 1990, p 110; Grieve, 1999; Vanderkolk, 1993].*'

16. **Illi ghar-ragunijiet indikati, ir-rikorrenti talab illi l-Qorti Rimandanti tordna l-isfilz tar-rapport redatt minn l-espert, izda l-Qorti cahdet din it-talba wkoll**;

17. Illi ghalhekk, in succint jinghad illi fl-umli fehma tar-rikorrenti jezisti dubju serju fuq il-mod kif l-espert wasal ghall-konkluzzjonijiet tieghu u dan stante illi l-procedura adoperata minnu ma hijiex wahda *safe* u li l-Qorti setghet ragonevolment tistrieh fuqha biex tasal ghal konkluzjoni dwar l-identita tal-persuna rikjesta u **dan ukoll iwassal ghal ksur tad-dritt fundamentali tieghu ghal smiegh xieraq kif sanciti fl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni**;

Ghaldaqstant, l-esponenti umilment u bir-rispett jitlob lil din l-Onorabbli Qorti joghgobha:

1. **TIDDIKJARA** illi ir-rikorrenti, sofra qed isofri jew x'aktarx ser isofri lezjoni tad-drittijiet fondamentali tieghu hekk kif sanciti fl-Artikolu 3 u

6 tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u ta' l-Artikolu 36 u 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta;

2. **TAKKORDA** rimedju effettiv u taghti dawk l-ordnijiet u l-provvedimenti xierqa u necessarji sabiex jigu sanciti d-drittijiet inerenti u kostituzzjonali tal-esponent kif hawn fuq indikat."

Rat ir-risposta tal-Avukat tal-Istat u l-Avukat Ġenerali (l-intimati) tal-11 ta' Novembru 2022 li permezz tagħha wieġbu s-segwenti:

1. "Illi din il-kawża kostituzzjonali tirrigwardja lanzjana li qajjem ir-rikorrent b`rabta mal-proċeduri ta` estradizzjoni fl-ismijiet **Il-Pulizija (Spettur Kurl Ryan Farrugia) vs. Ledjon Brakaj** li ġew deċiżi definittivament b` sentenza datata 17 ta Ottubru 2022 mill-Qorti tal-Appell Kriminali. F`dik is-sentenza l-Qorti tal-Appell Kriminali kkonfermat u ordnat: it treġġigħ tal-estradant *qua* rikorrent lejn il-Greċja kif mitlub mill-awtoritajiet ġudizzjarji Griegi skont il-Mandat ta` Arrest Ewropew u ż-żamma ta` l-estradant taħt kustodja sakemm huwa jitreġġa lura lejn il-Greċja;

2. Illi r-rikorrent jallega li *`qed isofri jew x`aktarx ser isofri leżjoni tad-drittijiet fundamentali tieghu`*.Huwa jirreferi għad-dritt tas-smigħ xieraq hekk kif sanċit fl-**artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja** u **fl-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta` Malta**. Jirreferi wkoll għal-projbizzjoni tat-tortura a tenur tal-artikolu 3 tal-Konvenzjoni Ewropeja u għal protezzjoni minn trattament inuman **a tenur tal-artikolu 36 tal Kostituzzjoni ta` Malta;**

3. Illi l-esponenti qegħdin *tramite* din ir-risposta jirrispinġu l-allegazzjonijet tar-rikorrent u l-pretensjonijiet marbutin magħhom *stante* li dawn huma għal kollox infondati fil-fatt u fid-dritt;

4. Illi ibda biex, jiġi eċċepit li l-proċeduri ta` estradizzjoni intemmu u huma konsiderati bħal *res judicata*. Għalhekk permezz tal-kawża odjerna r-rikorrent ma jistax jerġa jiftaħ il-mertu tal-estradizzjoni tiegħu. Kif ser jiġi muri fil-kors tas-smigħ ta` din il-kawża, l-Qrati Maltin ta' ġurisdizzjoni kriminali esprimew ruħhom dwar l-estradizzjoni tar-rikorrent. Għalhekk il-mertu dwar jekk ir-rikorrent għandux jiġi estradit lejn il-Greċja jew le huwa għal kollox eżawriet propju għaliex l-ordni tal-Qorti għat-treġġigħ lura tar rikorrent lejn il-Greċja huwa wieħed finali;

5. Illi għalhekk bid-dovut rispett, l-esponenti jeċċepixxu illi dina l-Onorabbli Qorti għandha tillimita ruħha sabiex tara u tiddeċiedi biss jekk hemmx ksur tal-jeddijiet fundamentali nvokati mir-rikorrent fir-rikors promotur u tiddeklina milli tagħmilha ukoll ta` Qorti ta` Appell, jew tat-Tielet jew tar-Raba` Istanza dwar il-proċeduri ta` estradizzjoni. Kif ġie ritenut

diversi drabi fil-ġurisprudenza nostrana, din l-Onorabbli Qorti kif adita m`hijiex Qorti ta` reviżjoni u dan peress li m`hijiex il-funzjoni tagħha li tiddeċiedi jekk Qrati oħra ddeċidewx il-kawżi sew jew le, iżda biss jekk tali proċeduri u deċiżjonijet jivvjolawx id-drittijiet fundamentali tal individwu;

6. Illi l-esponenti jeċepixxu wkoll in-nuqqas ta` applikabbilita` tal-**artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta` Malta** u tal-**artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja** u dan peress li fil-kuntest ta` persuna ai termini ta` Mandat ta` Arrest Ewropew, ma tiġi determinata l-ebda akkuża kriminali in konfront tal-persuna konċernata;

7. Illi r-rikorrent qed jallega li quddiem il-Qorti Rimandati ma kellux smigħ xieraq għaliex dik il-Qorti ma daħlitx f`materji li qajjem f`dik l-istanza għaliex qieset li tali kwistjonijet *semmai* kellhom jitqajmu fil-forum opportun. Ir-rikorrent qajjem il-materja li tirrigwardja t-teħid ta` impronti diġitali mill-espert nominat mill-Qorti Joseph Mallia sabiex jagħmel eżami komparattiv mal-*fingerprints* li bagħtu l-awtoritajiet Griegi. Huwa jilmenta wkoll minn allegat tortura u trattament inuman u degradanti jekk ir-rikorrent jintbagħat l-Greċja minħabba l-istat ħażin tal-ħabsijiet Griegi;

8. Illi l-**artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta` Malta** ċitat mir-rikorrent jipprovdi *li `kull meta xi hadd ikun akkuzat b`reat kriminali huwa ghandu, kemm il darba l-akkuza ma tigix irtirata, jigi moghti smigh xieraq gheluq zmien ragonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b`ligi*. L-**artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja** jmur oltre` jipprovdi li s-smigħ għandu jkun pubbliku u għandu jkun quddiem qorti jew tribunal indipendenti u mparzjali mwaqqaf bil-liġi. L-esponenti jirrilevaw illi ma sar xejn matul il-proċess li b`xi mod seta jinċidi fuq id-drittijiet tar-rikorrent, u ma jirriżulta minn imkien li b`xi mod ġiet mittiefsa xi waħda mill-protezzjonijet mogħtija bl-**artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta`Malta** u bl-**artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja;**

9. Illi f` dan ir-rigward jingħad ukoll li: (a) l-proċeduri kollha inżammu u ġew determinati minn qorti ndipendenti u mparzjali;(b) ir-rikorrent għandu aċċess għall-qorti; (c) is-smigħ kollu sar fil-preżenza tar-rikorrent; (d) il-partijiet ġew trattati b`mod ugwali mingħajr ebda vantaġġ proċedurali minn xi persuna fuq oħra; (e) ir-rikorrent ingħata l-opportunita kollha biex jiddefendi l-każ tiegħu mingħajr xkiel;(f) r-rikorrent dejjem kien megħjun mill-avukati tal-fiduċja tiegħu tul il-proċeduri; u (g) ir-rikorrent ingħata ż-żmien u l-faċilitajiet xierqa għall-preparazzjoni tal-każ tiegħu;

10. Illi l-funzjoni u l-ġurisdizzjoni tal-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti Rimandanti huma imfissra fil-**Leġislazzjoni Sussidjarja 276.05** li hija il-lex *specials* f`każijiet ta` estradizzjoni abbażi ta` Mandat ta` Arrest

Ewropew. Din il-liġi tirregola speċifikatament il-parametri legali u proċedurali li għandha tosserva l-Qorti Rimandati meta jkun hemm proċeduri ta` estradizzjoni liema proċeduri huma deskritti bħala *sui generis* għaliex huma bbażati fuq id-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill tat-13 ta` Ġunju 2002. L-iskop ewlieni u aħħari wara l-ħolqien tal-mandati t`arrest ewropej kien wieħed li jassikura speditezza u mill-anqas burokrazija fit-twettieq ta' deċiżjonijiet tal-Awtoritajiet Ġudizzjarji fit-territorju tal-Unjoni Ewropeja fir-rigward tar-ritorn ta` persuni rikjesti u li jkunu jinstabu fit-territorju Ewropjew li għall-fini tal-koperazzjoni ġudizzjarja. Dawn il-prinċipji huma msejsa fuq il-kunċett tal-fiduċja reċiproka li għandu jsaltan bejn l-Awtoritajiet Ġudizzjarji Ewropej u l-istati membri Ewropej li għażlu fis-sovranita tagħhom li jillimitaw l-istess sovranita u jagħtu spinta lil fiduċja reċiproka fl-Awtoritajiet Ġudizzjarji Reċiproċi;

11. Illi fil-każ odjern il-Qati Rimandanti osservaw skrupolożament dak li tipprovdi l-liġi u ordnaw it-treġġigħ lura tal-estradant *qua* rikorrent lejn il-Greċja propju b`ħarsien totali tas-salvagwardji proċedurali li jgawdi r-rikorrent;

12. Illi jingħad ukoll li r-rikorrent ma jistgħax jippretendi li l-Qorti Rimandanti tistħarreġ u tippronunzja ruħha dwar lanzjani kostituzzjonali li seta qajjem quddiemha ġaladarba r-**regolament 25 tal-L.S.276.05** moqri flimkien mal-**artikolu 16 tal-kap 276** jagħti l-jedd lil estradat illi,jekk jidhirlu li *xi wahda mid disposizzjonijet tal-artikolu 10(1) u (2) tkun giet miksura jew li xi disposizzjoni tal-kostituzzjoni ta`Malta jew tal-Att dwar il-Konvenzjoni Ewropea hija,tkun giet jew x`aktarx tkkun se tigi miksura dwar il-persuna taghha hekk li tkun gustifikata r-revoka, l-annullament jew il-modifika tal-ordni ta` kustodja, hija ghandha jedd li titlob rimedju skont id-disposizzjonijiet tal-artikolu 46 tal-imsemmija Kostituzzjoni jew tal-Att dwar il-Konvenzjoni Ewropea, skont il-kaz;*

13. Illi l-Qrati għarrfu lir-rikorrent bil-jeddijiet kollha li għandu skont il-liġi inkluż jekk jidhirlu li jfittex rimedju kostituzzjonali kif imsemmi fil-paragrafu 11 u għalhekk safejn l-ilment tar-rikorrent huwa msejjes fuq l-allegat ksur tal-**artikolu 39 tal-kostituzzjoni ta` Malta** u tal-**artikolu 6 tal-konvenzjoni Ewropeja**,l-esponenti jeċepixxu illi r-rikorrent ma ġarabx preġudizzju fil-proċeduri tiegħu.

14. Illi taħt il-lanjanza ta` allegat nuqqas ta`smigħ xieraq ir-rikorrent qed jilmenta ukoll dwar il-proċedura adoperata mill-espert tal-Qorti li tqabbad sabiex jagħmel eżami komparattiv bejn l-impronti mibgħuta mill-awtoritajiet Griegi u dawk tar-rikorrent. L-intimati huma tal-fehma li ċertu eċċezzjonijet li tqajmu preċedentement rigward il-jedd għal-smigħ xieraq japplikaw ukoll għal dan il-gravam tar-rikorrent;

15. Illi b`żieda ma dak li diġa intqal, l-esponenti jirrilevaw li wieħed mir-rekwiżiti essenzjali li jrid jiġi deċiż f`kull proċedura ta` estradizzjoni huwa li l-Qorti Rimandanti tiddeċiedi jekk il-persuna li tinġieb quddiemha tkunx il-persuna li dwarha ikun inħareġ il-mandat ta` arrest Ewropew u din l-kwistjoni trid tiġi deċiża skont il-**bilanċ ta` probbiltajie**t kif jipprovdi ir-**Regolament 10(3) tal-Ordni**. Meta r-rikorrent tressaq b`arrest quddiem il-Qorti Rimandanti fl-20 t`Awwissu 2022 waħda mill-kwistjonijiet li kellha tiddeċiedi dik il-Qorti kienet propju dwar l-identita` tar-rikorrenti kif jirrikjedi ir-**regolament 10 tal-ordni**. F`dik l-istanza l-Qorti kienet sodisfatta dwar l-identita`tar-rikorrent tant li ddekretat li *il-Qorti wara li rat l-artiklu 10(3) tal-legislazzjoni Sussidjarja 276.05 hija sodisfatta mid-dokumenti ipprezentati illi l-persuna migjub quddiemha huwa l-persuna fil-konfront ta`min inhareg il-Mandat t`Arrest Ewropew mertu ta` dawn il-proceduri.* Dan sussegwentament ġie ikkonfermat kemm mill-istess Qorti Rimandanti ppresjeduta mill-Maġistrat Donatella Frendo Dimech bid-digriet data 6 ta`Settembru 2022 u kif ukoll kkonfermata fl-appell mill-Qorti tal-Appell Kriminali.Dan qiegħed jingħad sabiex jiġi enfasizzat il-fatt li l-Qorti Rimandanti ma kellhiex in-neċessita`skont il-liġi li tordna li jsir din l-analiżi tal-fingerprints u dak li sar, fejn tqabbad l-esperti Joseph Mallia biex jagħmel din l-analiżi, kien **ex abundanti cautela**. Fi kwalunkwe każ,antika kemm hija antika s-sistema li juża l-espert Joseph Mallia, il-konklużjoni tiegħu kienet li l-*fingerprints* mibgħuta mill-awtoritajiet Griegi u dawk tal-estradant qua rikorrent kienu jaqblu;

16. Illi in kwantu r-rikorrent jallega ksur tad-drittijiet fundamentali protetti bl- **artikolu 3 tal-Konvenzjoni Ewropeja** u tal-**artikolu 36 tal-Kostituzzjoni ta` Malta**,l-esponenti jissottometti li l-**artikolu 3 tal-Konvenzjoni Ewropeja** kif ukoll l-**artikolu 36 tal-Kostituzzjoni ta` Malta** jipprovdu *threshold* gholja li trid tiġi sodisfatta sabiex jiġi konkluż li huwa nġust li persuna rikjesta minn awtorita` estera tiġi rimandata fl-Istat rikjedent. Illi bir-rispett kollu, fir-rikors promotur, għalkemm insibu ħafna allegazzjonijiet ma nsibu xejn sostanzjat li b`xi mod jista` jissodisfa t-*threshold* rikjest minn dawn l-artikoli konvenzjonali u kostituzzjonali iżda r-rikorrent jistrieħ kompletament fuq rapport li r-rikorrent jireferi għalihom barra mill-kuntest fejn jislet partijiet minnhu b`mod l-aktar selettiv u li ma jirrispekkjax dak li fil-fatt hija s-sitwazzjoni rejali;

17. Illi kemm l-**artikolu 3 tal-Konvenzjoni Ewropeja** kif ukoll l-**artikolu 36 tal-Kostituzzjoni** jipprovdu li sabiex tista` tinstab vjolazzjoni ta` dawn l-artikolu, ir-rikorrent jkun qed jiffaċċja riskju rejali u mhux mera possibilita`. Illi fil-kawża fl-ismijiet *Vilvarajah and others v. United Kingdom* (1991) il-Qorti Ewropeja osservat illi "*the decision by a Contracting State to extradite a fugitive may give rise to an issue under Article 3,and hence engage the responsibility of that State under the*

Convention, where substantial grounds have been shown for believing that the person concerned, if extradited, faces a real risk of being subjected to torture or to inhuman or degrading treatment or punishment in the requesting country”. Il-każ ta Vilvarajah kien jitratta persuni minn Sri Lanka li kienu jappartjenu għall-moviment Tamil u li kienu qegħdin jallegaw riskju ta` trattament ħażin in vjolazzjoni ta` l-**artikolu 3 tal-Konvenzjoni Ewropeja** da parti tal-Istat minħabba l-kunflitt li kien hemm bejn il-Gvern ta`Sri Lanka u t-Tamil Liberation Movement. F`dak il-każ, l-applikanti ma kienux ingħataw stat ta` ażil u ġew ritornati lejn Sri Lanka. Il-Qorti Ewropeja ma kienitx sabet vjolazzjoni tal-Artikolu 3 tal-Konvenzjoni u dan peress illi s-sitwazzjoni fi Sri Lanka kienet tjiebet u riskju li kien fadal ma kienx kunsidrat li kien suffiċjenti sabiex jistabilixxi vjolazzjoni tal-Artikolu 3 tal-Konvenzjoni;

18. Illi fil-kawża fl-ismijiet R v. *Denmark(*1991), il-Kummissjoni wara li għamlet riferenza għall-rapporti magħmula minn Amnesty International, xorta waħda kkonkludiet li ma kienx jikkostitwixxi trattament inuman li ċittadin Iranjan jiġi deportat lejn l-Iran fuq il-bażi tas-sitwazzjoni ġenerali li kien hemm fil-pajjiż;

19. L-interpretazzjoni ta` ‘trattament degredanti` mogħtija mill-Qorti Ewropeja hija fis-sens li dan it-trattament ikun intiż sabiex jumilja lill-persuna (The Greek case-1969). L-istess kien intqal fil-kawża fl-ismijiet *Abdulaziz,Cabales and Balkandali* v. UK- 1985;

20. Illi minn dawn il-pronunzjamenti jidher biċ-ċar li r-rikorrent mhuwiex ġustifikat fl-ilment tiegħu. Il-ħabsijiet tal-Greċja bħal kull reġim karċerarju ieħor, jħaddan sistema ta` protezzjoni kemm għall-individwu pre *se* kif ukoll għal kumplament tas-soċjeta` in ġenerali. Il-fatt li f`ħabs, kif huwa xieraq, ikun hemm sistema ta` sigurta` bl-ebda mod ma jfisser li persuna tiġi assoġġettata għal trattament krudili jew inuman jew degredanti;

21. Illi kif ser jirriżulta waqt is-smigħ tal-kawża odjerna,il-ħabsijiet tal-Greċja liema Stat huwa Stat Membru tal-Unjoni Ewropeja kif ukoll fil-Kunsill Ewropew, jħaddan sistema karċerarja li tirrispetta l-garanziji li joffru l-**artikolu 3 tal-Konvenzjoni Ewropeja u l-artikolu 36 tal-Kostituzzjoni;**

22. Illi jsegwi għalhekk li l-lanjanzi kollha tar-rikorrent mhumiex mistħoqqa u għandhom jiġu miċħuda, bl-ispejjeż kontra r-rikorrent;

23. Salv eċċezzjonijet ulterjuri jekk ikun il-każ.”

Rat l-atti u dokumenti fil-proċedura.

Semgħet u qrat ix-xhieda mressqa fil-perkors tas-smiegħ.

Rat is-Sentenza tagħha tad-9 ta' Mejju 2024.

Rat li r-rikors tħalla' għal-lum għas-Sentenza.

<u>Punti ta' fatti</u>

1. Inħareġ Mandat ta' Arrest Ewropew kontra r-rikorrent quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) Bħala Qorti Rimandanti sabiex jiġi ċedut lill-Awtoritajiet Ġudizzjarji Griegi in konnessjoni ma' allegati rejati kommessi mir-rikorrent fil-Greċja lura fis-sena 2017 konsistenti f'allegati rejati ta' omiċidju volontarju, serq aggravat segwit bi vjolenza u bi ħruq b'perikolu għall-ħajja.

2. Waqt li kienu għaddejjin dawn il-proċeduri, talab lill-Qorti sabiex issir talba lill-Awtoritajiet Griegi biex jipprovdu garanzija li r-rikorrent mhux ser ikun assoġettat fil-ħabs fejn ser jinżamm għall-għemil li jkun inuman u degradanti u dan fid-dawl li l-ħabsijiet Griegi huma effetti minn affollament ta' priġunieri f'ċella waħda u kif ukoll għall-għemil abbużiv mill-Pulizija. Ir-rikorrent jgħid li minkejja li dawn il-garanziji qatt ma waslu, l-ewwel Qorti xorta pproċediet bid-deċiżjoni tagħha.

3. Ai fini ta' fatti rilevanti għall-proċeduri odjerni huwa importanti li jiġu senjalati s-segwenti:

i. Fis-seduta tal-20 ta' Awwissu 2022 l-uffiċjal Prosekutur jiddikjara li wara li ttieħdu kampjun tal-fingerprints tal-imputat irriżulta li dawn jikkombaċċjaw mal-fingerprints mibgħuta mill-Awtoritajiet Griegi. Id-difiża rrilevat li jekk il-prosekuzzjoni ser tistrieħ fuq tali prova kien jispetta lilha ġġib l-istess prova.

U di piu' anke mid-dokumenti esebiti mill-istess prosekuzzjoni, inkluż fis-Schengen Information System u fil-Form A hemm multipliċita' ta' ismijiet li jnisslu dubbju serju dwar l-identita' tal-persuna li tagħha qed jintalab it-treġġiegħ lura (a' fol 41).

ii. Fis-seduta tat-23 ta' Awwissu 2022 il-Qorti nnotat li l-M Form (li magħha huma annessi il-finger prints u l-palm prints tal-estradant), ix-Schengen Id Number huwa identitiku għal dak fuq il-Form A u Allert (a fol 43). F'din is-seduta, il-Qorti ħasset li kellha tispjega li ordnat li jsir eżerċizzju komparattiv tal-impronti ma' dawk mibgħuta mill-awtoritajiet barranin, fid-dawl tad-dikjarazzjoni li għamlet id-difiża dwar il-multipliċita' ta' ismijiet fis-seduta tal-20 ta' Awwissu 2022.

iii. Fis-seduta tat-23 ta' Awwissu 2022 id-difiża ssollevat, li bil-mod kif kienu ser jerġgħu jittieħdu l-impronti ser ikun miksur id-dritt taħt artikolu 39(6)(b) tal-Kostituzzjoni li jiddisponi li kull min ikun akkużat b'rejat kriminali għandu jiġi mogħti żmien u faċilitajiet xierqa għall-preparazzjoni tad-difiża tiegħu. Iżda l-Qorti fakkret li f'dawn il-proċeduri ma hemm ebda persuna akkużata (a' fol 44). B'dana kollu f'dik is-seduta r-rikorrent xorta qabel li jagħti l-impronti diġitali tiegħu.

iv. Fis-seduta tad-29 ta' Awwissu 2022 id-difiża talbet li l-Qorti tordna li l-Awtoritajiet Griegi jagħtu garanzija li r-rikorrent mhux ser ikun soġġett għal trattament inuman u degredanti (a' fol 68). F'din is-seduta l-espert imqabbad mill-Qorti xehed li l-eżami kien fil-posittiv u ċioe' li l-impronti diġitali jaqblu u għalhekk huma tal-istess persuna (ara rapport konklużjoni

a' fol 72 u 97). F'dan ir-rapport l-espert tal-Qorti jgħid li dawn ġew klassifikati permezz tal-Henry system (a' fol 74 u 75).

v. L-Awtoritajiet Griegi nformaw li għar-rejati kommess ta' omiċidju l-piena hija ta' għomor il-ħabs. Qalu wkoll li sakemm idum arrestat ser jinżamm fil-ħabs ta' Korydallos u jista' jkun li jintbagħat f'xi ħabs ieħor biex jiskonta s-sentenza (a' fol 159).

vi. Il-Qorti tal-Maġistrati tat provvediment finali tagħha fid-9 ta' Settembru 2022 u ordnat li r-rikorrent qua estradant għandu jinżamm taħt kustodja fi stennija għat-treġġiegħ lura tiegħu lejn il-Greċja. Minn dik l-ordni r-rikorrent interpona appell għal quddiem il-Qorti tal-Appelli Kriminali b'Imħallef wieħed u b'deċiżjoni tas-17 ta' Ottubru 2022 ċaħdet l-aggravji kollha sollevati minnu u kkonfermat l-ordni appellata.

Fis-Sentenza tagħha tad-9 ta' Mejju 2024 ċaħdet sa fejn jirrigwarda ksur tad-drittijiet tar-rikorrent kif imħarsa minn artikoli 39 u 6 tal-Kostituzzjoni u Konvenzjoni rispettivament, iżda kwantu jirrigwarda l-ksur tal-artikoli 36 u 3 tal-Kostituzzjoni rispettivament, iżda astjeniet milli tipprovdi definittivament dwar dik il-parti tat-talba, u ordnat lill-intimati sabiex fi żmien tlett (3) xhur jottjenu garanzija ċara u univoka mingħand l-Awtoritajiet Griegi, li jekk ir-rikorrent jitreġġa' lura lejn Greċja u jkun miżmum f'ħabs, dan ma jkunx assoġettat għal trattament inuman u degradanti, fis-sens kif jissemma' fl-artikoli 36 u 3 tal-Kostituzzjoni u Konvenzjoni rispettivament.

Illli permezz ta' nota datata 16 ta' Lujlu 2024, l-Awtoritajiet provdew dak li skond huma għandha titqies il-garanzija mitluba mill-Qorti.

Ir-rikorrenti issa għamel il-proċedura odjerna għaliex qiegħed jgħid li għadd ta' drittijiet fundamentali tiegħu qed ikunu miksura li wara s-Sentenza dawn jikkonsistu fil-protezzjoni li jagħtu l-artikoli 36 u 3 tal-Kostituzzjoni u Konvenzjoni rispettivament.

Punti ta' Liġi

Ir-rikorrent qiegħed jilmenta mill-fatt li bl-ordni ta' estradizzjoni ossia ċessjoni tiegħu lill-awtoritajiet Griegi ser ikunu miksura d-drittijiet fundamentali tiegħu kif imħarsa mill-artikoli 3 u 6 tal-Konvenzjoni u artikoli 63 u 39 tal-Kostituzzjoni. Fi ftit kliem, ir-rikorrent qiegħed jinsisti, li ma ngħatax smiegħ xieraq quddiem il-Qorti tal-Maġistrati u li bit-treġġiegħ lura lejn il-Greċja ser ikun qiegħed isofri trattament inuman u degradanti prinċipalment minħabba l-istat ħażin tal-ħabsijiet Griegi fost oħrajn affollament inaċċettabbli ta' priġunieri f'ċella waħda.

Konsiderazzjonijiet

Kwantu għall-allegat ksur taħt artikoli 39 u 6 tal-Kostituzzjoni u l-Konvenzjoni din il-Qorti m'għandha xejn xi żżid ma dak li diġa' qalet fis-Sentenza fuq imsemmija. Għalhekk qed tikkonfermaha. Iżda jmiss li jkun trattat il-ksur taħt artikoli 36 u 3 tal-Kostituzzjoni u 6 tal-Konvenzjoni u l-Kostituzzjoni rispettivament in kwantu r-rikorrent qed jilmenta dwar li jekk ikun ċedut lill-Awtoritajiet Griegi sabiex ikun proċessat skond il-liġi f'dak il-pajjiż.

Kif diġa rilevat din il-Qorti ma qabditx u ddeċidiet dwar dan l-aspett qabel ma stenniet li l-awtoritajiet Griegi jibgħatu l-garanzija imsemmija

f'Sentenza, garanzija li anke talab ir-rikorrent quddiem il-Qorti tal-Maġistrati.

Jibda biex jingħad li l-Premessa 13 tar-**rapport tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-implimentazzjoni tad-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill tat-13 ta' Ġunju 2002 dwar il-mandat ta' arrest Ewropew u l-proċeduri ta' konsenja bejn l-Istati Membri** tirrifletti l-Artikoli 4 u 19(2) tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea billi tiddikjara, li jeħtieġ li l-ebda persuna ma titneħħa', tiġi espulsa jew estradita lejn Stat fejn hemm riskju serju li tkun soġġetta għall-piena tal-mewt, għal tortura jew għal trattament jew piena inumani jew degradanti oħra. (Ara wkoll is-**Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-5 ta' April 2016, Aranyosi u Căldăraru, is-Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tas-6 ta' Settembru 2016 Petruhhin, digriet tal-Qorti tal-Ġustizzja tas-6 ta' Settembru 2017, Schotthöfer & Steiner vs Adelsmayr, C-473/15 is-Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-25 ta' Lulju 2018; is-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-15 ta' Ottubru 2019, Dorobantu u s-Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-2 ta' April 2020, IN, il-Kawża C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262**).

Fis-sentenza tagħha fil-Kawżi Magħquda C-404/15 u C-659/15 PPU *Aranyosi u Căldăraru,* il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet kif ġej :

"(…) fil-preżenza ta' elementi oġġettivi, affidabbli, preċiżi u debitament ivverifikati li jixhdu l-eżistenza ta' nuqqasijiet sistemiċi jew iġġeneralizzati, jew li jolqtu ċerti gruppi ta' persuni jew ukoll ċerti ċentri ta' detenzjoni f'dak

li jirrigwarda l-kundizzjonijiet ta' detenzjoni fl-Stat Membru emittenti, l-awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni għandha tivverifika, b'mod konkret u preċiż, jekk jeżistux raġunijiet serji u kkonfermati li jġegħluha temmen li l-persuna kkonċernata minn mandat ta' arrest Ewropew maħruġ għall-finijiet tal-eżerċizzju ta' prosekuzzjoni kriminali jew l-eżekuzzjoni ta' piena ta' priġunerija minħabba l-kundizzjonijiet tad-detenzjoni tagħha f'dan l-Istat Membru, tkun se tinsab f'riskju reali ta' trattament inuman jew degradanti, fis-sens tal-Artikolu 4 tal-Karta, fil-każ ta' konsenja lill-imsemmi Stat Membru.

Għal dan il-għan, hija għandha titlob li tingħata l-informazzjoni addizzjonali mill-awtorità ġudizzjarja emittenti, li wara, jekk ikun hemm bżonn, li titlob l-assistenza tal-awtorità ċentrali jew ta' waħda mill-awtoritajiet ċentrali tal-Istat Membru emittenti, fis-sens tal-Artikolu 7 ta' din id-Deċiżjoni Qafas, għandha tikkomunika din l-informazzjoni fit-terminu ta' żmien iffissat f'tali talba. L-awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni għandha tipposponi d-deċiżjoni tagħha fuq il-konsenja tal-persuna kkonċernata sa meta hija tikseb l-informazzjoni addizzjonali li tippermettilha li teskludi l-eżistenza ta' tali riskju.

Jekk l-eżistenza ta' dan ir-riskju ma tkunx tista' tiġi eskluża f'terminu ta' żmien raġonevoli, din l-awtorità għandha tiddeċiedi jekk għandhiex tintemm il-proċedura ta' konsenja."

Jekk l-awtorità ġudizzjarja tal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni jkollha evidenza ta' riskju reali ta' trattament inuman jew degradanti ta' individwi detenuti fl-

Istat Membru emittenti minħabba kundizzjonijiet ġenerali ta' detenzjoni, dik l-awtorità trid issegwi l-proċedura stabbilita fis-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja fil-Kawżi Magħquda C-404/15 u C-659/15 PPU *Aranyosi u Căldăraru* (il-punti 89 sa 104) u kkomplementata mill-Qorti fil-Kawża C-220/18 PPU *ML* u l-Kawża C-128/18 *Dumitru-Tudor Dorobantu*.

Issa artikolu 5 tad-deċiżjoni Qafas jiddisponi hekk: "*Guarantees to the execution of the European arrest warrant by the executing judicial authority may, <u>by the law of the executing Member State</u>, be subject to the following conditions*". (Emfażi tal-Qorti). Il-liġi li tirregola l-qagħda f'pajjiżna hija S.L 276.05 u fejn ma nsibux referenza għall-ebda garanzija fis-sens kif spjegat. B'dana kollu bħala prassi l-Qrati tagħna, anke b'rispett lejn il-ħarsien tad-drittijiet fundamentali tal-bniedem, mhux l-ewwel darba li ħassew li xorta għandhom jitolbu garanzija li l-persuna li ser tkun rimessa lill-pajjiż ieħor biex tkun proċessata ser tkun trattata b'mod uman u b'rispett lejn id-drittijiet tal-bniedem partikolarment meta l-offiżi x'aktarx ser ikunu soġġetti għal għomor il-ħabs kif x'aktarx huma fil-każ odjern. Il-Qorti tfakkar li l-akkużi Griegi jirrigwardaw serq aggravanti, pluri-omiċidju u ħruq ta' propjeta'. Akkużi serjissimi.

Fis-sentenza tagħha fil-**Kawżi Magħquda C-404/15 u C-659/15 PPU Aranyosi u Căldăraru**, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet kif ġej kwantu jirrigwarda l-għotja ta' garanzija:

"Għal dan il-għan, hija għandha titlob li tingħata l-informazzjoni addizzjonali mill-awtorità ġudizzjarja emittenti, li wara, jekk ikun hemm bżonn, li titlob l-

assistenza tal-awtorità ċentrali jew ta' waħda mill-awtoritajiet ċentrali tal-Istat Membru emittenti, fis-sens tal-Artikolu 7 ta' din id-Deċiżjoni Qafas, għandha tikkomunika din l-informazzjoni fit-terminu ta' żmien iffissat f'tali talba. L-awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni għandha tipposponi d-deċiżjoni tagħha fuq il-konsenja tal-persuna kkonċernata sa meta hija tikseb l-informazzjoni addizzjonali li tippermettilha li teskludi l-eżistenza ta' tali riskju.

Jekk l-eżistenza ta' dan ir-riskju ma tkunx tista' tiġi eskluża f'terminu ta' żmien raġonevoli, din l-awtorità għandha tiddeċiedi jekk għandhiex tintemm il-proċedura ta' konsenja."

Jekk l-awtorità ġudizzjarja tal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni jkollha evidenza ta' riskju reali ta' trattament inuman jew degradanti ta' individwi detenuti fl-Istat Membru emittenti minħabba kundizzjonijiet ġenerali ta' detenzjoni, dik l-awtorità trid issegwi l-proċedura stabbilita fis-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja fil-**Kawżi Magħquda C-404/15 u C-659/15 PPU Aranyosi u Căldăraru (il-punti 89 sa 104)** u kkomplementata mill-Qorti fil-**Kawża C-220/18 PPU ML u l-Kawża C-128/18 Dumitru-Tudor Dorobantu."**

Propjru din il-Qorti, fis-Sentenza tagħha stess fuq imsemmija talbet li tingħata din il-garanzija u l-Istat Grieg fid-9 ta' Ottubru 2024 bagħat dawn il-garanziji. Il-Qorti fliet sewwa dak li qed jiggarantixxu l-Awtoritajiet Griegi nkwantu jiddikjaraw li ser iħarsu dak li jiddisponi artikolu 3 tal-Konvenzjoni (a' fol 82). Il-Qorti rat ukoll id-dokumenti li ntbagħtu li fihom hemm indikat

il-kundizzjonijiet li ser ikun miżmum fihom ir-rikorrent jekk jintbagħat il-Greċja.

Issa huwa minnu, li din il-Qorti ma tista' taħlef għal ħadd, u lanqas ma tista' hi stess *icto oculi* tivverifika dak li jingħad f'dawn id-dokumenti. Għalkemm huwa minnu li mhux mistenni li b'xi mod persuna f'ħabs tinħaqar, min-naħa l-oħra, lanqas ma jista' dak li jkun jinsisti li jkun trattat daqs li kieku kien f'lukanda. Huwa minnu wkoll, li r-rispett reċiproku bejn il-pajjiżi f'sitwazzjoni bħal din ma jfissirx li għandu jissarraf f'fiduċja għamja. Iżda meta Qorti tesiġi garanzija, kif għamlet u kif wara kollox ried ir-rikorrent sa mill-bidu ta' dawn il-proċeduri, u meta dak jingħata bħala garanzija jkun, ta' l-inqas fuq il-karta, sodisfaċenti, din il-Qorti m'għandhiex għalfejn tiddubita mill-intenzjoni tajba u onesta ta' Stat ieħor. Allaħares jiġi dak il-mument li Stat membru ta' l-Unjoni Ewropeja, jigdeb lil Stat ieħor ukoll membru, għaliex il-konsegwenzi li jkun hemm f'fora oħrajn tal-Unjoni Ewropeja jkunu kbar. Apparti wkoll li l-individwu dejjem għandu għad-disposizzjoni tiegħu rimedju għall-ksur tad-dritt fundamentali munit kif ikun bil-garanziji li ġew mogħtija lil din il-Qorti.

Għalhekk din il-Qorti ssib li l-garanzija mogħtija mill-Istat Grieg hija sodisfaċenti.

Tul il-kawża saret enfażi partikulari għall-fatt li hemm dubbju dwar l-identità' tar-rikorrent partikolarment għaliex fid-dokumenti ta' garanzija huwa indikat bħala Bledar Brokaj. Minkejja dan, wara li eżaminat l-atti b'reqqa din il-Qorti hija tal-fehma li minn dokumenti u provi oħra fl-atti, l-identità' tar-rikorrent

hija stabbilita' anke b'ritratti, apparti dettalji oħra. Għalhekk dan il-fattur waħdu, m'għandux iwwassal biex tkun disturbata s-Sentenza li diġa' ingħatat minħabba dan l-aspett innovattiv għaliex xorta ma jbiddel xejn mill-konvinċiment tal-Qorti, li l-persuna li għandha quddiemha hija dik li qed tintalab mill-Awtoritajiet Griegi, u mingħajr ebda riflessjoni fuq l-innoċenza tar-rikorrenti, in konnessjoni ma' rejati tassew nefasti.

Deċide

Għaldaqstant din il-Qorti qed taqta' u tiddeċiedi dan ir-rikors billi **tiċħad it-talbiet tar-rikorrent**.

Spejjes għar-rikorrent.

Imħallef Toni Abela

Deputat Reġistratur